Klikken kan niet half

Nies vraagt het geld van de actie na,
Dukkie zet een streep achter haar naam.

Inhoudsopgave

1. De kat komt op vier oktober
2. Alles wat in de trommel past
3. Nieuw zand, en wie het betaalt
4. Het klimrek moet weg
5. Zeg het nog eens
6. Een pony, een envelop, een man met een pet
7. Hoeveel heeft dat beest gekost?
8. Dit oor is heel
9. Van het rooster
10. Kristel begint een schrift
11. Het hek heeft nu een code
12. Hou het voor je

Hoofdstuk 1- De kat komt op vier oktober

Tien minuten voor de bel stonden er elf mensen op het zand en één op een stoel.
Over de leuningen van de klapstoel lag een plank, op de plank lag een lijst, en aan de rechterleuning hing een pen aan een touwtje. Het touwtje zat met een dubbele knoop om de buis. Tussen de voeten van de vrouw stond een thermoskan en naast de thermoskan een zak plastic bekers.
"U bent nieuw," zei ze.
"Sinds augustus."
"Augustus." De vrouw tikte de lijst recht tegen de plank. "Dan hebt u de voorjaarsactie gemist. Breeuwer. Dukkie Breeuwer, ouderraad en overblijf, en vandaag dit."
Kristel trok aan haar hand, één keer, zoals je aan een deur trekt waarvan je weet dat hij op slot zit.
"Naar binnen mag over tien minuten," zei Nies.
"Daar is Marjet." Dukkie wees met de pen naar de fietsen. Het touwtje kwam strak te staan halverwege de beweging, en de pen moest terug. "Marjet is zeven. Marjet staat altijd dáár."
Over het plein lag het zand tot tegen het muurtje, en verder dan het muurtje lag niets dan de wind van het veld. De school had nieuwe kozijnen en vier jaar regen eroverheen.
"Wat staat er op die lijst?"
"Namen. En wat erachter hoort." Dukkie schoof hem een halve draai haar kant op, zodat Nies erop keek en er niet in las. "Een uur aan de kraam, vier cakes, of een gift. Bij een gift zet ik een streep."

"En dan hebben jullie het hek."
"Dan hebben wij het hek."
Nies keek naar de opening in het gaas waar het hek zou komen. Twee buizen, een beugel, en de rest was stoeptegel.
"Vorig jaar was er ook een lijst," zei ze.
"Vorig jaar was er een lijst."
"Daar is voor negenhonderd gulden op ingeschreven. Dat heb ik van mevrouw Dul gehoord, die hier naast me woont en die alles twee keer vertelt." Nies verlegde Kristels hand naar haar andere hand. "Waar is dat geld gebleven?"
Dukkie pakte de pen van de leuning en haalde het kapje eraf met haar tanden.
"Hoe schrijft u Kaars."
"Zoals het klinkt."
"Veel mensen zeggen Kaas." Ze boog over de plank, want het touwtje reikte niet verder dan de bovenste helft van het blad, en schreef met haar elleboog in de lucht. K, a, a, r, s. Een hoofdletter die groter uitviel dan de andere namen. "Koffie?"
"Nee, dank u."
"Ik heb bekers." Ze schroefde de kan open, hield een beker scheef tegen de tuit en gaf hem aan. Nies nam hem met de hand die vrij was. "Het hekwerk komt uit Lelystad. Daar zitten ze zes weken op een order. Daarna komt het plaatsen, en dat is weer een andere man, en die werkt niet als het vriest. Dus dan is het januari, en in januari kan er niet gegraven worden."
"Dus het is besteld."
"Het is besteld."
"Door wie?"

Dukkie draaide het kapje terug op de pen en liet hem aan het touwtje langs de buis zakken.
Kristel ging op haar hurken zitten en begon een sleuf in het zand te trekken met de punt van haar schoen, met haar arm nog omhoog in de hand van haar moeder. De koffie in de beker stond scheef.
"Ik vraag het anders," zei Nies. "Is er iemand die een bonnetje heeft gezien."
"Van Lelystad krijg je geen bonnetje. Van Lelystad krijg je een brief, en die brief gaat naar de school, en op de school gaat die in een map." Dukkie nam de thermoskan tussen haar knieën en schonk voor zichzelf in. "Ik heb die map niet. Ik heb deze plank."
"Hebt u die brief gelezen?"
"Ik heb die man gesproken. Aan de telefoon. Een man met een stem die het achter zich uitschreeuwt tegen de werkplaats terwijl hij met je praat."
Een vader in een regenjas kwam erbij staan met een kind aan elke hand. "Dukkie, dat zand, is daar nou nog—"
"Zand is een ander punt."
"Mijn vrouw zegt dat er glas in zit."
"Daar maak ik vandaag geen lijst voor." Dukkie hield de zak bekers op. "Koffie?"
"Waar is dat hek eigenlijk voor," vroeg de vader. "Ze lopen toch niet weg."
"Voor het water," zei Dukkie.
De vader keek de kant van de brug op, en de twee kinderen keken met hem mee, want ze hingen aan zijn handen en konden niet anders.
"Van Hoorn," zei hij. "Zet mij maar voor twee cakes."
"Drie," zei Dukkie, en ze schreef drie.
Onder het fietsenhok kwam iets vandaan.

Het ging eerst niet verder dan de rand, laag op de poten, de kop onder de houten balk door. Grijswit, met zand in de vacht aan één kant, zoals een beest dat tegen iets aan heeft liggen slapen. Toen liep het het plein op, dwars, tussen de benen van de kinderen door, en ergens halverwege ging het tegen een broekspijp aan staan en liep door zonder te kijken van wie die broekspijp was. Een jongen gilde van plezier. Twee kinderen gingen op hun knieën en hielden hun hand zo laag bij de grond dat ze er met hun schouder bij moesten. Een meisje in een gele jas rende er met gestrekte armen op af en werd door haar moeder bij de capuchon tot stilstand gebracht. Marjet Breeuwer kwam van de fietsen aan en bleef op een meter afstand staan, met haar handen op haar rug, zoals iemand die geleerd heeft dat je dan het langst mag blijven kijken. Het beest liep langs Nies' schoen, draaide onder haar hand om zonder dat ze haar hand bewogen had, en ze keek op het linkeroor neer. Daar zat een scheur in, van boven naar beneden, met een korst aan de rand.
"Die heet Dierendag," zei Kristel.
"Hoe weet jij dat," zei Dukkie.
"Omdat het dierendag is."
Een vrouw bij de fietsen lachte, en daarna lachten er meer, en een moeder zei het door aan iemand die het niet had gehoord. Het woord ging over het plein en kwam twee keer terug. Iemand riep het naar het beest, en het beest hield zijn kop stil alsof het iets anders hoorde.
Elf mensen stonden met hun rug naar de klapstoel. Dukkie trok de lijst naar zich toe, haalde het kapje van de pen en zette een streep achter Kaars.
"Ik heb nog niets gezegd," zei Nies.

"Dat komt."
De kat ging midden op het zand zitten, tilde een achterpoot op en liet zich bekijken. Nies hield de beker met twee vingers bij de rand vast, omdat de koffie door het plastic heen heet was, en de rest van haar hand hield Kristel.
Twee meter verder zakte een man op één knie, met zijn rug naar de klapstoel.
"Niet zo," zei het meisje.
"Hij was los. Je liep op je eigen veter."
"Niet zo strák."
Hij maakte de lus weer open en begon opnieuw. Naast zijn knie op de tegels stond een kartonnen doos met de klep open, en op de zijkant stond met stift MONSTERS geschreven, en daaronder een getal dat was doorgestreept.
Kristel zat tien stappen verder op haar hurken bij de kat, met vier andere kinderen om zich heen, en Nies had haar hand vrij en haar beker nog vol.
"U bent de man van hiernaast," zei ze. "Van de stoel, bedoel ik."
"Daaf." Hij keek op zonder de veter los te laten. "U bent degene die het vroeg."
"Kaars."
"Nies," zei Marjet. "Ze heet Nies, ze staat op de lijst."
"Marjet weet alles van die lijst," zei Daaf. "Marjet is de enige in ons huis die weet waar alles ligt." Hij trok de lus aan, keek ernaar en liet hem zitten. Toen stak hij zijn hand in de doos en haalde er iets uit zonder te kijken wat. "Hier. Hou dit eens vast."
"Uw vrouw zegt dat dat hek besteld is."
"Dit is nieuw."

Hij hield een doorzichtige bak op met een deksel ernaast, allebei niet groter dan een hand. Nies zette haar beker op het muurtje om hem aan te pakken, en daarmee was de koffie weg uit haar leven.
"Doe hem dicht," zei hij.
"Meneer Breeuwer—"
"Doe hem dicht."
Ze zette het deksel op de rand en drukte. Het klikte, één keer, hard genoeg om boven de kinderen uit te komen.
"Dat," zei Daaf.
"Dat is een deksel."
"Dat is de klik. Daar zit twee jaar in." Hij kwam overeind en veegde het zand van zijn knie met twee slagen van zijn handrug. "Hoor je die klik, dan zit het dicht. Hoor je hem niet, dan heb je over drie dagen een bak kwark in een kratje dat naar de Albert Heijn in Weesp gaat, en dan ben ik het die daar komt staan met een vrouw achter de kassa die het uit het hoofd kent."
"Er is vorig jaar negenhonderd gulden ingeschreven."
"De oude deksels moest je dráaien." Hij draaide zijn hand in de lucht, een kwartslag, en liet hem zo hangen. "En draaien kan half. Dat is het hele punt. Klikken kan niet half."
Marjet had haar voet tegen de doos gezet en schoof hem heen en weer over de tegels.
"Blijf daar eens van af," zei Daaf. "Daar zit de nieuwe hoge in."
"Uw vrouw zei dat de brief naar de school is gegaan."
"Mijn vrouw heeft van zes uur 's morgens tot elf uur 's avonds iets in haar handen." Hij hurkte weer, pakte Marjets andere schoen zonder dat haar daarom was gevraagd en controleerde de veter. "Ik was om negentien over acht de deur uit."